

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Кафедра германської філології

«Допущена до захисту»

В.о. завідувача кафедри

 Тетяна МИРОНЕНКО

«28» листопада 2025 р.

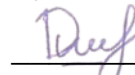
КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»

на тему:

**«ПЕРЕВАГИ ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У
ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ»**

Виконала: студентка 6731мз групи

 Дар'я РИБАК
(підпис)

Керівник роботи:

к.п.н., доцент

 Леся ДОБРОВОЛЬСЬКА
(підпис)

Миколаїв - 2025 р.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ ІМЕНІ АДМІРАЛА
МАКАРОВА**

Філологічний факультет

Кафедра германської філології

Спеціальність 014 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська),

спеціалізація 014.021 Англійська мова та зарубіжна література

Галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

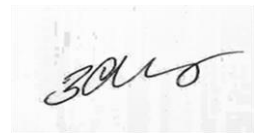
Освітня програма АНГЛІЙСЬКА МОВА І ЛІТЕРАТУРА

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

Світлана ЗАСКАЛІСТА

«28» листопада 2025р.

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ

на здобуття ступеня вищої освіти «магістр»

студентці Рибак Дар'ї Сергіївні

(Прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: «Переваги використання комп'ютерних технологій у процесі вивчення англійської мови»

Керівник роботи: Добровольська Леся Станіславівна

Затверджені наказом ректора № 1183-УЧ від 08.10.2025

2. Термін подання роботи: 10.11.2025 р.

3. Вихідні дані по роботі: дослідити найбільш ефективні цифрові інструменти для розвитку комунікативних умінь студентів немовних спеціальностей та розробити методику їхнього застосування з подальшим аналізом результативності створених на їх основі вправ.

4. Перелік питань, що підлягають розробці (найменування розділів)

1. Теоретичні засади використання комп'ютерних технологій у процесі вивчення англійської мови.

2. Практичне впровадження комп'ютерних технологій у процес вивчення англійської мови студентами немовних спеціальностей.

5. Перелік презентаційних матеріалів: презентаційний файл.

6. Консультанти розділів роботи: немає

7. Дата видачі завдання 15.09.2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

Номер	Назва етапів роботи	Терміни виконання етапів роботи	Примітка
1.	Вибір і теми випускної кваліфікаційної роботи, укладання бібліографії за обраною темою; опрацювання наукової і навчальної літератури за обраною темою	до 1.10.2024 р.	Виконано
2.	Укладання плану-проспекту роботи.	до 5.10.2024 р.	Виконано
3.	Збирання, аналіз, систематизація фактичного матеріалу до досліджуваної теми	до 31.10.2024 р.	Виконано
4.	Написання тексту «Вступу»	до 10.11.2024 р.	Виконано
5.	Написання тексту 1 розділу	до 30.11.2024 р.	Виконано
6.	Написання тексту 2 розділу	до 28.02.2025 р.	Виконано
7.	Написання тексту загальних «Висновків»	до 31.03.2025 р.	Виконано
8.	Подання чернетки повного тексту роботи керівникові. Доопрацювання тексту роботи згідно з зауваженнями керівника	до 20.04.2025 р.	Виконано
9.	Попередній захист випускної кваліфікаційної роботи	10.10.2025 р.	Виконано
10.	Доопрацювання повного тексту, подання оформленої за чинними вимогами випускної кваліфікаційної роботи на кафедру прикладної лінгвістики	20.10.2025 р.	Виконано
11.	Отримання відгуку керівника	03.11.2025 р.	Виконано
12.	Отримання рецензії	03.11.2025 р.	Виконано
13.	Подання повного пакету документів, що супроводжують дипломну роботу	10.11.2025 р.	Виконано
14.	Отримання допуску випускної кваліфікаційної роботи до захисту	28.11.2025 р.	Виконано

Студент

(підпис)

Рибак Дар'я Сергіївна
(ПІБ)

Керівник роботи

(підпис)

Добровольська Леся Станіславівна
(ПІБ)

Анотація. Кваліфікаційна робота присвячена дослідженню комп'ютерних технологій як інструмента розвитку комунікативних умінь студентів немовних спеціальностей. У межах дослідження проаналізовано теоретико-методологічні засади та сучасний стан використання цифрових технологій у навчанні англійської мови, здійснено класифікацію цифрових інструментів і обґрунтовано їх вибір для формування комунікативних умінь студентів, детально описано методику їх практичного застосування, а також проведено аналіз ефективності вправ, розроблених на основі комп'ютерних технологій, з метою визначення їхнього впливу на якість комунікативної підготовки студентів.

Ключові слова: комунікативні навички, комунікативний підхід, англійські засоби масової інформації, іншомовна компетенція, цифрові інструменти, студенти немовних спеціальностей.

Abstract. The thesis is dedicated to exploring computer technologies as an effective tool for developing communicative skills among non-linguistic students. The study examines the theoretical and methodological foundations as well as the current state of digital technology use in teaching English, classifies relevant digital tools and justifies their selection for enhancing students' communicative abilities. It also provides a detailed description of the methodology for applying these tools in educational practice and analyses the effectiveness of exercises designed with their use in order to determine their impact on the quality of students' communicative competence.

Key words: communication skills, communicative approach, English-language media, foreign language competence, digital tools, students of non-language specialities.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	10
1.1. Сучасні підходи до навчання іноземних мов у немовних закладах вищої освіти.....	10
1.2. Зарубіжний і вітчизняний досвід та класифікація комп'ютерних технологій для вивчення англійської мови.....	17
1.3. Переваги використання комп'ютерних технологій у навчанні іноземних мов на немовних спеціальностях.....	28
Висновок до розділу 1.....	33
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНЕ ВПРОВАДЖЕННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕС ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТАМИ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ.....	34
2.1. Характеристика та обґрунтування вибору комп'ютерних технологій для розвитку комунікативних умінь студентів немовних спеціальностей.....	34
2.2. Методика використання цифрових інструментів для розвитку комунікативних умінь студентів немовних спеціальностей	40
2.3. Аналіз ефективності вправ, розроблених із використанням комп'ютерних технологій, у процесі розвитку комунікативних умінь студентів немовних спеціальностей.....	47
Висновок до розділу 2.....	54
ВИСНОВКИ.....	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	57

ВСТУП

Актуальність дослідження. У контексті динамічних трансформацій сучасного суспільства, зумовлених глобалізаційними процесами в різних сферах людської діяльності та широкою доступністю інформаційних технологій, значення іноземної мови істотно зросло. Як засвідчує практика, під час навчання у закладах вищої освіти студенти віддають перевагу вивченню іноземній мові (англійській), оскільки вона виступає основним засобом міжнародної професійної комунікації. До того ж, вільне володіння англійською мовою відкриває нові можливості та перспективи для студентів, адже надає їм можливість брати участь у програмах обміну, накопичувати знання з майбутньої спеціальності, ознайомлюватися з передовими технологіями та розширювати власний світогляд [13].

Проблема навчання іншомовного мовлення досліджена у працях вітчизняних та закордонних вчених. Зокрема, Є.С. Рабунський, І.Е. Унт комплексно дослідили навчання мовленню як педагогічну проблему. Є.С. Кузнєцова, С.Ю. Ніколаєва вивчали особливості навчання іншомовного мовлення в університетах. Західні дослідники, такі як: М. Імб'ю, К. Сантопіетро, К.А. Томлінсон, К. Шанк – займалися аналізом характеристик студентів, які впливають на успішність навчання. Тим не менш, малодослідженою залишається проблема навчання іноземній мові за допомогою інформаційних технологій [3].

Актуальність дослідження зумовлюється низкою важливих факторів, серед яких особливе місце посідає підготовка професійно компетентних і відповідальних спеціалістів, які вільно володіють мовою. Важливо при підготовці звертати увагу на індивідуальні особливості кожного студента, пояснювати значення англійської мови у повсякденному житті молодого покоління та

недостатня розробленість методичних підходів до навчання мовленнєвої діяльності із використанням інформаційних технологій.

Об'єктом дослідження є застосування комп'ютерних технологій у процесі вивчення англійської мови на немовних спеціальностях.

Предметом дослідження є методика використання комп'ютерних технологій у процесі вивчення англійської мови на немовних спеціальностях.

Мета дослідження полягає в теоретичному обґрунтуванні, практичних перевагах та використанні комп'ютерних технологій у процесі вивчення англійської мови на немовних спеціальностях.

Мета дослідження обумовлена необхідністю розв'язання таких **завдань**:

1. проаналізувати теоретико-методологічні засади та сучасний стан використання комп'ютерних технологій у навчанні англійської мови;
2. класифікувати цифрові інструменти та обґрунтувати вибір комп'ютерних технологій для розвитку комунікативних умінь студентів немовних спеціальностей;
3. описати методику використання цифрових інструментів для розвитку комунікативних умінь студентів немовних спеціальностей;
4. проаналізувати ефективності вправ, розроблених із використанням комп'ютерних технологій, у процесі розвитку комунікативних умінь студентів немовних спеціальностей.

Для досягнення визначених завдань були використані системний, аналітичний, порівняльний та практичний методи.

Практична значущість полягає у впровадженні запропонованої методики застосування комп'ютерних технологій у процесі вивчення англійської мови для студентів немовних спеціальностей.

Апробація результатів дослідження. Результати дослідження були представлені на 3 конференціях із подальшою публікацією наукових статей:

– XI Міжнародна науково-практична інтернет-конференція «Тенденції розвитку філологічної освіти в контексті інтеграції у європейський простір» (24-25 квітня 2025 року).

– III Міжнародна науково-практична конференція “Science and education: synergy of innovation” (26-28.10.2025 року у м. Берлін, Німеччина).

– IV Міжнародна науково-практична конференція “International experience in scientific research” (20-22.11.2025 року у м. Чикаго, США).

Публікації. Окремі положення дослідження були опубліковані в таких статтях:

– Рибак Д.С. Навчання мовлення на матеріалі англомовних засобах масової інформації (ЗМІ) на немовних спеціальностях університету за матеріалами XI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Тенденції розвитку філологічної освіти в контексті інтеграції у європейський простір», яка відбувалася 24-25 квітня 2025 року у м. Миколаїв, Україна, с.89.

– Рибак Д.С. Характеристика та обґрунтування вибору комп’ютерних технологій для розвитку комунікативних умінь студентів немовних спеціальностей за матеріалами III Міжнародної науково-практичної конференції “Science and education: synergy of innovation”, яка відбувалася 26-28.10.2025 року у м. Берлін, Німеччина, с.184.

– Рибак Д.С. Методика використання цифрових інструментів для розвитку комунікативних умінь студентів немовних спеціальностей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції “International experience in scientific research”, яка відбувалася 20-22.11.2025 року у м. Чикаго, США, с. 368.

Структура та обсяг роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел.

У **вступі** обґрунтовується актуальність роботи, визначається об'єкт та предмет дослідження, формулюються мета, завдання дослідження, зазначається практична значущість і апробація результатів.

У **розділі I** було проаналізовано підходи, які використовуються при вивченні іноземної мови у немовних закладах вищої освіти, досліджено класифікацію зарубіжного і вітчизняного досвіду комп'ютерних технологій для вивчення англійської мови, а також визначені переваги використання комп'ютерних технологій у вивченні іноземної мови на немовних спеціальностях.

У **розділі II** було обґрунтовано та визначено основні цифрові інструменти, за допомогою яких ефективніше студенти немовних спеціальностей розуміють і запам'ятовують матеріал. А також проаналізовано ефективність вправ при удосконаленні комунікативних умінь студентів.

У **Висновках** підсумовуються результати нашого дослідження.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

1.1. Сучасні підходи до навчання іноземних мов у немовних закладах вищої освіти

При реформуванні системи освіти в Україні, увага спрямовується на вдосконалення навчання іноземним мовам у немовних закладах вищої освіти. Крім того, ринок праці сьогодні вимагає знання хоча б однієї іноземної мови, а прийняття участі у студентських програмах обміну неможлива без знань англійської. Така ситуація зумовлює необхідність упровадження викладачами сучасних методичних підходів до навчання іноземної мови.

Бібік Н., Бубнова Д., Буніна А., Леонтьєв О., Мартинюк В., Осадченко І., Савченко О., Трубачева С., Річардз Дж. – це дослідники, які аналізуючи зазначену проблему, застосовували ігрові форми навчання, підкреслюючи, що такі методи дають змогу поєднати пізнавально-навчальну діяльність студентів із реальним професійним контекстом [2].

Навчання іноземної мови із використанням мультимедійних підходів вивчали такі дослідники, як: Булахова Я., Клевцова Н., Колесова Т., Лазарева А., Палій О. та Тарнопольський О.[1]. Вони пропонували використовувати різні підходи до навчання говорінню, читанню, аудіюванню та письму студентів у немовних закладах вищої освіти. Незважаючи на велику кількість підходів та методик навчання, проблема вибору дієвого шляху навчання іноземної мови у немовних закладах вищої освіти є актуальною.

Перш за все, підкреслимо, що в педагогіці поняття «підхід» розуміють як систему ідей і поглядів, що знаходять своє відображення у території та практиці навчання. Також підхід трактується як сукупність взаємопов'язаних методів і

принципів, які погоджуються між собою та не виходять за межі визначеної концепції. Таким чином, підхід охоплює весь комплекс змісту, методів, засобів і способів діяльності, що використовуються в освітньому процесі.

У сфері викладання не існує конкретної класифікації підходів для вивчення іноземної мови у немовних закладах вищої освіти. М. Ляховицький, спираючись на психологічні засади, виокремив чотири підходи: біхевіористський, індуктивно-свідомий, пізнавальний (когнітивний) та інтегрований [4]. Зазвичай будь-який підхід включає три ключові складові: основні концептуальні положення, принципи добору змісту та способи організації навчального процесу. При визначенні підходів навчання іноземної мови у немовних закладах вищої освіти, виділяють інтуїтивний (прямий), когнітивний (свідомий) і діяльнісний.

Ми вважаємо, що класифікацію доцільно доповнити й іншими підходами, зокрема: особистісно орієнтованими, диференційованими, індивідуальними, компетентнісними, соціокультурними, діалогічними тощо.

Ефективними умовами при вивченні іноземної мови, можна вважати ті, які [8]:

- є зрозумілими і доступними для викладача та студента;
- у яких обсяг і складність навчального матеріалу поступово зростають;
- регулярно повторюються та тестуються і є невід'ємною складовою навчального процесу;
- застосовують сучасні засоби й інструменти навчання;
- мають достатньо гнучкий підхід, щоб відповідати різним умовам та ситуаціям освітнього процесу.

Основною особливістю базових підходів, які застосовується і при навчанні студентів на немовних спеціальностях є важливість ролі викладача над роллю студента [6]. Через це виникають проблеми, пов'язані з недостатнім розвитком

колаборативних і групових форм навчання, надмірним акцентом на іспитах та оцінюванні замість глибокого розуміння матеріалу й навчальних цілей, а також із порушенням узгодженості між цілями, методами та способами оцінювання. Серед сучасних підходів до навчання іноземних мов у немовних закладах вищої освіти дослідники виділяють когнітивний, інформаційний, інноваційний, комунікативний, інтуїтивно-свідомий, тематичний, прагматичний підхід та інші [10]. Крім того, сьогодні з'являється дедалі більше підходів, що трансформують традиційну модель навчання, створюють інтерактивне освітнє середовище та змінюють зміст і форми організації занять. До таких підходів належать: проблемно-орієнтоване навчання (problem-based learning), перевернутий клас (flipped classroom), навчання з перервами (space learning), колаборативне навчання (collaborative learning), міждисциплінарний підхід (interdisciplinary learning) та інші.

Колаборативне навчання визначається як спільна організація навчального процесу, при якій студенти з різними здібностями та інтересами взаємодіють у малих групах з метою виконання проєктів або розв'язання конкретних проблем [36].

На відміну від кооперативного навчання, де кожен студент відповідає за виконання власної частини завдання, у колаборативному навчанні всі учасники групи спільно працюють над вирішенням узгодженої проблеми. Дж. Мейерс підкреслював різницю між кооперативним та колаборативним навчанням, зазначаючи, що кооперативне навчання має більшу орієнтацію на викладача: він формує групи, організовує позитивну взаємозалежність між студентами та навчає їх кооперативним навичкам.

Колаборативне навчання, навпаки, передбачає, що студенти самостійно формують групи на основі спільних інтересів, дружніх стосунків та власних уподобань. При цьому для розвитку міжособистісних навичок застосовуються

дослідницький і контекстувальний підходи. Вільний діалог між студентами виступає ключовим чинником у процесі спільного вирішення навчальних завдань [5]. Спираючись на наведені визначення, сутність колаборативного навчання іноземної мови можна розглядати як організацію навчального процесу в малих групах, спрямованого на вирішення практичних завдань іноземною мовою без прямої координації викладача, з метою самореалізації студентів. До форм і методів колаборативного навчання належать співбесіди, круглі столи, фокус – групи, структуроване вирішення проблем, анкетування та опитування, парне анотування статей, рольові ігри, моделювання проблемних ситуацій, метод «головоломка» та інші. Вважаємо за доцільне зазначити, що у процесі вивчення іноземної мови у немовних закладах вищої освіти ефективними є також організаційні форми і методи кооперативного та колаборативного навчання, такі як: застосування діалогічних ситуацій, рольових і ділових ігор, кейс-методу та багато інших [7].

Ще один підхід до викладання іноземної мови в немовних вищих навчальних закладах – це «навчання з перервами / space learning». Він передбачає повторення навчального матеріалу тричі з двома 10-хвилинними перервами, протягом яких студенти можуть виконувати, наприклад, фізичні або ігрові вправи. Ця методика ґрунтується на механізмі формування довгострокової пам'яті, дослідженому Філдзом Д.

Вчений встановив, що постійна робота мозкових клітин під час навчання сприяє активізації процесу утворення нових зв'язків, тобто сприяє запам'ятовуванню, проте важливо чергувати періоди активної стимуляції з періодами відпочинку. За словами Келлі П., автора цього підходу, такий режим дозволяє швидко переключатися на інший вид діяльності, формувати асоціативні зв'язки та відновлювати сили перед переходом до наступного розділу або нового завдання [27].

У процесі викладання іноземної мови у немовних закладах вищої освіти методика «навчання з перервами» може активно застосовуватися викладачами. При цьому обсяг навчального матеріалу, що подається значно перевищує звичайний: на початок заняття інформація подається у швидшому темпі і більшому обсязі, ніж на другому та третьому етапах. Важливо, щоб під час перерви не відбувалося стимулювання тих самих ланцюжків пам'яті, які формуються, тобто завдання під час перерви не повинні бути пов'язані з початковим матеріалом. Це пояснюється тим, що повторна стимуляція ланцюга пам'яті підкреслює його значущість і допомагає мозку швидше відновлювати необхідну інформацію. Тому, після перерви, коли викладач повертається до закріплення початково матеріалу, студенти запам'ятовують його краще. Таким чином, методика «навчання з перервами» сприяє одночасному запам'ятовуванню нової інформації та закріпленню навчального матеріалу [32].

На нашу думку, одним із ефективних методів мовленнєвого підходу при викладанні іноземної мови в немовних вищих навчальних закладах є метод візуального мислення, розроблений педагогом Єнавіне Ф. та психологом Хаузенем А. Цей метод базується на природній здатності спостерігати та використовувати уяву, схожою на ту, яку проявляють. Викладач залучає студентів, звертаючи їхню увагу на зображення на слайді, і ставить відкриті запитання, такі як: «Що зображено на картинці?», «Що спонукало вас до цієї думки?», «Що ще ми можемо помітити?». Студенти обдумують і висловлюють свої відповіді. Обговорення зображення сприяє розвитку критичного мислення, усного та письмового мовлення іноземною мовою, впевненості, уміння працювати в команді, а також візуальної грамотності. Під час вирішення запропонованої проблеми студенти, розглядаючи зображення або переглядаючи навчальні відеоматеріали, намагаються презентувати свої ідеї та уважно слухати думки однокурсників. Завдання викладача полягає у ретельному підборі

зображень або відео, керуванні дискусією, аналізі проблеми з різних перспектив (соціальної, економічної, культурної, екологічної, моральної, тощо) та акцентуванні уваги студентів на ключових моментах і головній ідеї [30].

Слід зазначити, що приблизно 25% загального часу заняття викладач витрачає на організаційні моменти, інші види діяльності та пояснення домашнього завдання, що впливає на обсяг і якість засвоєного матеріалу. На нашу думку, застосування сучасних підходів у навчанні іноземної мови в немовних вищих навчальних закладах дозволяє більш ефективно опрацювати тему, розширювати словниковий запас студентів фаховою лексикою, сприяти спілкуванню іноземною мовою, а також, що особливо важливо сьогодні, розвивати навички самостійного навчання. Ще одним підходом, який використовується в немовних вищих навчальних закладах, є «навчання на місці». Він відрізняється від традиційного аудиторного навчання тим, що основним джерелом знань стають історія, культура, економіка, література та мистецтво, тобто саме те середовище, в якому проходить навчання. Метою цього підходу є не стільки ознайомлення студентів з національними чи глобальними проблемами, скільки знайомство з актуальними місцевими питаннями. Студенти спочатку повинні отримати базові знання про навколишнє середовище – історію, економіку, культуру і лише потім переходити до вивчення ширших аспектів та дисциплін, так вважають розробники методу.

Іноді такий підхід називають «навчання послугам та залучення до громадського життя / service learning and community engagement». Яскравим прикладом його реалізації є чотирірічна мандрівна школа Think Global School, де студенти щосеместру навчаються у новій країні та поглиблюють знання з різних дисциплін [33]. У немовних закладах вищої освіти цей підхід застосовується через організацію занять у форматі екскурсій під час вивчення різних тем, проведення лекцій із залученням громадських діячів та фахівців певного

профілю, створення мультимедійних презентацій та соціально-економічні чи культурологічні теми тощо. Завдяки цьому викладання та навчання набувають більш спонтанного характеру, а освітній простір виходить за межі аудиторії, наближаючись до реального професійного середовища. Це забезпечує перехід від колаборативного навчання, яке формує особливі взаємини за межами аудиторії, до більш глибокого опанування матеріалу, що передбачає практичне застосування знань і стимулює студентів до ґрунтовнішого вивчення спеціальності. У студентів формуються такі навички, як: критичне мислення, вирішення проблем, співпраця, лідерські якості та почуття соціальної відповідальності.

Викладання іноземної мови у закладах вищої освіти на немовних спеціальностях може впроваджуватися таким чином [11]:

- 1) залучення студентів і викладачів до активної участі в громадському житті;
- 2) використання новітніх технологій навчання (додатків на мобільні телефони, соціальних мереж, блогів тощо);
- 3) навчання за кордоном, дозволяє студентам брати участь у різноманітних короткострокових і довгострокових програм, що підвищує мотивацію до вивчення не лише іноземної мови, а й інших дисциплін;
- 4) професійно – орієнтованих подорожей студентів, а також зустрічей з громадськими діячами та фахівцями з економіки, бізнесменами тощо.

Можемо зробити висновок, що залучення студентів немовних спеціальностей з використанням іноземної мови, дозволяє студентам усвідомити важливість здобуття знань у професійній сфері. Дає можливість, застосувати набуті знання та вміння на практиці, глибше вивчити інші теми, розвинути навички командної роботи та самонавчання, а також зрозуміти необхідність

вивчення іноземної мови та додаткової освіти поза університетом через участь у професійних семінарах, тренінгах, курсах тощо.

На жаль, сучасний навчальний процес часто характеризується пріоритетом кількості матеріалу над методами та якістю навчання. Проявляється це в тому, що зміст та методи навчання не піддаються критиці або зміні за прохінням студентів, знання передаються без критичного осмислення та креативного підходу, а навчання перетворюється на повторення й імітацію без стимулювання власної ініціативи, думки студентів і врахування їхнього психологічного стану [9].

У цьому контексті серед трьох ключових складових освітнього процесу – викладача, студента та навчального плану – саме викладач відіграє провідну роль, оскільки він здатен зацікавити студента та мотивувати його до навчання, використовуючи різні підходи та методи. Сьогодні спостерігається зростання мобільності студентів, розвивання традиційного авторитету викладача, а здобуті знання є важливішими за оцінки [12].

Таким чином, впровадження нових підходів до навчання іноземної мови у немовних закладах вищої освіти дозволяє зробити навчальний процес привабливим і тривалим для студентів, стимулювати самостійну роботу незалежно від присутності викладача, розвивати критичне й креативне мислення, підвищувати самовпевненість та бажання здобувати знання, ефективно працювати й інвестувати власні зусилля у навчання.

1.2. Зарубіжний і вітчизняний досвід та класифікація комп'ютерних технологій для вивчення англійської мови

Основним завданням викладача є пробудження та розвиток зацікавленості до вивчення англійської мови. Завдання стає особливо складним у немовних

зкладах вищої освіти тому, що інтерес виконує роль рушійної сили пізнання і навчання. Саме від викладача часто залежить початковий імпульс до вивчення іноземної мови, адже він має стати передусім мотиватором для своїх студентів [9].

Однак сьогодні для того, щоб ефективно зацікавити студентів у навчанні, недостатньо лише особистісних якостей викладача. Виникає потреба у впровадженні нових технічних рішень та умов навчального процесу. Особливу увагу варто приділити інтеграції сучасних інформаційних технологій у заняття з іноземної мови.

XXI століття є періодом переходу до високотехнологічного інформаційного суспільства. Вирішальну роль у цей період відіграє якість людського потенціалу, рівень освіти та культура населення загалом.

Практика організації освітнього процесу в немовних вищих навчальних закладах демонструє, що чим активніше використовуються комп'ютерні технології під час вивчення іноземної мови, а також чим раніше студенти залучаються до використання інформаційних технологій у навчанні, тим ефективнішими стають результати навчального процесу [29].

Комп'ютерні технології сприяють не лише розвитку самостійності та творчих здібностей студентів, але й відкривають нові можливості для вдосконалення методики надання освітніх послуг. Вони роблять заняття більш наочними, інтерактивними та захопливими. Завдяки використанню комп'ютерних технологій підвищується інтенсивність спільної роботи викладача і студента, стає можливим впровадження диференційованого та індивідуального підходу до навчання, розвиток як загальних, так і спеціальних здібностей, а також формування глибоких знань через посилення міждисциплінарних зв'язків. Усе це сприяє значному підвищенню якості освіти.

Інформаційні технології можуть інтегруватися в навчальний процес різними способами, залежно від специфіки уроку, рівня володіння програмним забезпеченням і наявності сертифікованих програм у системі вищої освіти. Зазначимо напрямки їх використання [17]:

- застосування інформаційних технологій як у самостійній роботі, так і в групових проєктах;
- використання електронних підручників;
- оперування різними типами файлів (зображення, відеоматеріали, аудіоматеріали, анімації);
- створення авторських навчальних матеріалів (інтеграція елементів у презентації або веб-сторінки).

Оволодіння англійською мовою стає ключовим аспектом не тільки для професійного зростання, а й для всебічного особистісного розвитку.

Комп'ютерні технології навчання передбачають процеси підготовки та передачі інформації студентам із використанням комп'ютера [14]. Їх можна реалізувати у трьох основних формах:

1. повне управління навчальним процесом за допомогою комп'ютера;
2. використання комп'ютера для вивчення окремих тем або розділів;
3. застосування комп'ютера як основного засобу навчання.

Але комп'ютерні технології доцільно використовувати лише на певних етапах уроку.

Для підвищення мотивації до вивчення англійської мови в немовних вищих навчальних закладах рекомендовано впровадити щотижневе проведення занять із використанням комп'ютерних технологій. Застосування комп'ютерів повинно здійснюватися лише на певних етапах уроку, щоб забезпечити оптимальний баланс між традиційними та інноваційними методами навчання.

Дослідження ефективності таких занять демонструють ряд позитивних результатів:

- 1) впровадження комп'ютерних технологій сприяє активнішому залученню студентів, а також усвідомленому засвоєнню матеріалу з іноземної мови;
- 2) використання спеціалізованих програм формує позитивне ставлення до навчальних ресурсів;
- 3) інтеграція комп'ютерних технологій в освітній процес стимулює внутрішню мотивацію до навчання;
- 4) під час взаємодії студентів у рамках комп'ютерно – ігрової діяльності спостерігається «ефект кооперації», коли студенти несвідомо підтримують одне одного у грі проти комп'ютера;
- 5) навчальні, тестувальні та контролюючі програми підвищують цікавість студентів до освітнього процесу, сприяють розвитку логічного й творчого мислення, а також вдосконаленню здібностей.

Мультимедійні технології поєднують низку інформаційних середовищ, таких як: тест, графіка, відео, фотографії, анімація, аудіоефекти та якісний звуковий супровід. Така інтеграція дозволяє створювати більш динамічний та багатовимірний підхід до викладання [17].

Ще до появи мультимедійних технологій експертиз маркетингу, провівши численні дослідження, встановили цікаву залежність між способом подання інформації та здатністю людини відтворити засвоєне через певний час. Так, у разі звукової передачі матеріалу запам'ятовувалося близько чверті отриманої інформації. У випадку візуального подання цей показник зростав до третини. А при комбінованому застосуванні звукових і візуальних засобів засвоєння інформації збільшувалося до половини. Звідси випливає, що впровадження мультимедійних технологій здатне значно підвищити ефективність навчального процесу, особливо у вищих навчальних закладах немовного спрямування [17].

Мультимедіа відкриває перед освітою чимало переваг. Завдяки їй студенти краще сприймають матеріал і проявляють більшу зацікавленість. Впровадження таких технологій сприяє індивідуалізації навчального процесу, розвитку творчих здібностей (через участь у створенні курсів, уроків чи презентацій), зменшує кількість рутинної роботи, яка може викликати втомлюваність. Окрім цього, використання різноманітних аудіовізуальних елементів, таких як: музика, графіка чи анімація, додає динамічності та мотивації до навчання. Мультимедіа також допомагає формувати навички самооцінки та створює умови для самостійної роботи студентів, що робить освітній процес більш ефективним і сучасним.

Мультимедійні уроки рекомендується організовувати за такою структурою [15]:

1. Мотивація заняття – це короткий вступ, який зазвичай містить проблемне питання для виклику інтересу та залучення до теми.
2. Оголошення теми уроку і формулювання очікуваних результатів.
3. Основна частина – засвоєння навчального матеріалу: робота з ключовими поняттями, аналіз фрагментів текстів із навчальною інформацією. Варто організувати студентів у малі творчі групи для полегшення та поглиблення процесу навчання. Вони протягом визначеного часу працюють над пошуком відповідей на поставлені запитання. Завдання можуть бути як спільними для всіх груп, так і диференційованими залежно від рівня підготовки чи навчальних цілей. У процесі опрацювання основного матеріалу заняття здобувачів освіти можуть користуватися навчальними посібниками або звертатися по допомогу до викладача, який надає підтримку у формі уточнювальних запитань, аналогій, рекомендацій чи порівнянь. Опрацювання питань триває протягом заняття до отримання завершального результату, тобто до повного засвоєння матеріалу.

Використання мультимедійних технологій дозволяє інтегрувати в заняття практичні завдання, не обмежуючи їх лише поданням теоретичного матеріалу. Основний етап заняття також може включати проведення короткої навчальної дискусії.

4. Підбиття підсумків передбачає рефлексію емоційних вражень студентів (наприклад, що саме їм найбільше сподобалося), аналіз застосованих ними способів діяльності (що саме виконували), а також відтворення ключових понять. Доцільно повторно продемонструвати на екрані відповідні слайди з основними текстовими фрагментами.

Систематичне застосування комп'ютерних засобів на заняттях, зокрема використання презентаційних систем, забезпечує [31]:

- підвищення ефективності використання наочного матеріалу;
- зростання продуктивності навчального процесу;
- активізація міжпредметних зв'язків;
- можливість організації проектної діяльності студентів, зокрема створення навчальних програм під керівництвом викладача;
- необхідність для викладача ретельно продумувати логіку подання матеріалу під час підготовки презентації, що позитивно впливає на рівень засвоєння знань студентами;
- покращення взаємодії з тими студентами, які раніше виявляли низьку мотивацію до вивчення англійської мови, особливо з тими, хто цікавиться комп'ютерними технологіями;
- формування у студентів сприйняття комп'ютера як універсального інструмента, який може застосовуватися в будь – якій сфері діяльності.

Студенти мають можливість створювати проекти на обрану тему, розробляти вебсторінки, готувати тези наукових робіт у форматі презентацій та оформляти реферати. Водночас очевидно, що проведення занять із

використанням мультимедійних технологій, потребує значної підготовки викладача [18]. Він повинен володіти широким спектром програмних засобів: графічними редакторами, інструментами для створення флеш-анімації, веб-редакторами, програмами для підготовки презентацій, а також програмним забезпеченням для роботи зі звуком і відео. Конкретні інструменти залежать від обраної форми подання інформації: це може бути відеоматеріали, мультимедійна презентація або веб-сторінка з інтерактивними елементами. Загалом можливості вибору є надзвичайно широкими. Крім того, для створення наочного навчального контенту можна активно використовувати мережеві ресурси Інтернету.

Мультимедійне заняття забезпечує можливість поєднувати в межах однієї пари значну кількість різноматніх і цікавих завдань, що сприяє активнішому залученню студентів до навчального процесу. Важливо також, щоб викладачеві самому було цікаво те, як він організовує та проводить заняття [34].

На сучасному етапі розвитку освіти викладачі вже не можуть заперечувати, що Інтернет є надзвичайно потужним джерелом потенційних навчальних матеріалів. Нині активно формується методика вивчення іноземних мов із використання онлайн-ресурсів. Існують прихильники підходу, за яким опануванню мови має здійснюватися виключно за допомогою Інтернету, без залучення традиційних підручників. Водночас більшість педагогів віддають перевагу поєднанню Інтернет-ресурсів із класичними засобами навчання, органічно інтегруючи їх у структуру навчального процесу.

Можна виділити позитивні моменти використання комп'ютера у навчанні англійської мови, до них відносяться [16]:

- використання індивідуального підходу викладачем;
- мотивація до навчання через використання аудіо- та відео- матеріалів;
- розвиток самостійності студентів, спонукає використання інформації, що стосується їх профільного життя;

-забезпечення сучасними матеріалами, що відповідають інтересам і потребам студентів.

Найбільш базовий спосіб використання Інтернету полягає у застосуванні його як джерела додаткових матеріалів для викладача. Матеріали можна застосовувати під час традиційного заняття, хоча в такому випадку використовується лише невелика частина потенціалу мережі. Проте більшість викладачів обирає інтегрований підхід, поєднуючи Інтернет із традиційними методами навчання.

Організація ефективного навчання з використанням навчальних сайтів залежить від наступних факторів [19]:

- конкретних інструкцій щодо їх використання;
- ефективного використання простору і часу;
- чіткого формулювання завдань;
- підбору матеріалу відповідно до потреб студентів.

Викладач має надавати завдання, спрямовувати пошукову діяльність студентів та підтримувати їх під час роботи з інформацією та комунікації англійською в Інтернеті. Він повинен бути поруч, готовим допомогти у разі потреби, водночас не заважаючи самостійності студента. Викладач також контролює час та організовує процес так, щоб усі учасники залишалися залученими протягом усього заняття. У своїй роботі він тісно співпрацює зі студентами, використовуючи сучасні технічні засоби, які привертають увагу та стимулюють мотивацію у молодого покоління.

Для вивчення іноземних мов можна використовувати як спілкування в Інтернеті, так і організоване комунікативне середовище, зокрема за допомогою електронної пошти, електронних конференцій та інтерактивних дошок оголошень. Такий підхід забезпечує унікальні, автентичні умови для розвитку діалогічного мовлення [20].

Найбільш поширеною формою є організоване спілкування через телекомунікаційні мережі, яке включає листування та обмін інформацією між студентами. У такому випадку викладач виступає організатором роботи, допомагаючи планувати листування, складати листи або формувати колективні відповіді.

Реалізація Інтернет-проектів дає змогу студентам на практиці застосовувати набуті знання в реальних життєвих умовах, сприяє розвитку комунікативних навичок і формуванню професійної компетентності. Існують два основних типи таких проектів, які відрізняються процесом планування, проведення та результатами: WWW-проекти та E-mail-проекти [35].

WWW-проекти передбачають, що студенти отримують завдання, для виконання якого потрібно шукати інформацію в Інтернеті, а потім представляти результати свого дослідження. Тема проекту може співвідноситися з матеріалом підручника або бути самостійною. У будь-якому разі вона має бути цікавою та мотивуючою для студентів.

Для успішного проведення проекту недостатньо лише визначити тему та надати студентам доступ до роботи в Інтернеті. Викладач повинн ретельно підготувати реалізацію проекту: сформувати робочі групи, визначити часові рамки виконання завдання, передбачити додаткові матеріали, які можуть використовувати студенти, окрім Інтернет-ресурсів, а також забезпечити необхідні джерела та посилення для ефективної роботи.

Однією з головних переваг E-mail-проектів є можливість спілкування іноземною мовою з реальними партнерами. Для студентів це має особливе значення, адже тексти створюються не для викладача з метою продемонструвати рівень знань і отримати оцінку, а для партнерів. Основний акцент робиться на передачі чи обговоренні актуальних питань, що, у свою чергу, сприяє

поглибленню мовної компетенції та зміцненню мотивації до вивчення іноземної мови.

Використання комп'ютерних програм у навчальному процесі дає змогу реалізувати принцип особистісно – орієнтованого навчання. Індивідуалізація освітньої діяльності забезпечується завдяки високому адаптаційному потенціалу комп'ютерних засобів, що дозволяє врахувати потреби кожного студента. Це дозволяє врахувати не лише вікові особливості та рівень підготовки, а й унікальні психологічні характеристики кожного здобувача освіти.

Принцип індивідуалізації в комп'ютеризованому процесі навчання іноземної мови реалізується завдяки таким чинникам [22]:

- можливість працювати у власному, зручному для студента темпі;
- персоналізоване керування навчальною діяльністю, що передбачає використання завдань різного рівня складності та перехід до легших чи складніших варіантів залежно від успішності;
- надання кожному студентові індивідуального комплекту засобів підтримки (довідкових матеріалів, підказок, ключів);
- пристосування форми подання навчального матеріалу до особистих особливостей сприйняття інформації конкретного здобувача освіти.

Сучасні комп'ютерні програми дозволяють студентам зануритися у живу мову, надають можливості для вивчення та запам'ятовування нових слів і мовних зворотів, а також сприяють розвитку мовленнєвих навичок.

Проте, незважаючи на численні переваги сучасних інформаційних технологій, комп'ютер не здатен повністю замінити викладача іноземної мови. Комп'ютерні технології не слід протиставляти викладачу, а краще використовувати як інструмент, що підтримує та доповнює професійну діяльність педагога [23].

Комп'ютерні навчальні програми мають значну перевагу перед традиційними методами освіти. Вони сприяють розвитку різноманітних аспектів мовної діяльності, дозволяючи поєднувати їх у найрізноманітніших комбінаціях. Такі програми допомагають краще розуміти мовні явища, формувати лінгвістичні навички, моделювати реальні комунікативні ситуації, автоматизувати мовні дії, а також враховувати провідні когнітивні особливості кожного студента. Крім цього, вони забезпечують можливість реалізації індивідуального підходу до навчання та підвищення ефективності самостійної роботи.

Розглядаючи міжнародний досвід і класифікацію комп'ютерних технологій для вивчення англійської мови, слід зазначити, що Інтернет є надзвичайно корисним інструментом для вдосконалення граматичних і лексичних навичок, а також перевірки знань. Це охоплює широкий спектр вправ: від словникових і граматичних завдань до тестів на читання та звукових вправ, IQ-тести тощо. Щоб з'ясувати, які саме ресурси доступні та наскільки вони ефективні, було досліджено низку офіційних освітніх інтернет-ресурсів, серед яких America's homepage, Lucent Technologies, «Віртуальна реальність», City Net, BBC World Service, ABC News і CNN World News [37].

Серед зазначених платформ виявлено багато ресурсів, що пропонують освітні послуги для вивчення іноземних мов. Зокрема, ось кілька найбільш цікавих варіантів: British Council, BBC Learning English, Mes-English, Vocabulary, VocabAhead, Minute, Englishpage, Useful English, Learn English, Feel Good.

Що стосується YouTube – каналів для вивчення англійської мови, варто звернути увагу на такі ресурси [41]:

- MinooAngloLink – граматичні уроки для поглиблення знань.
- Dailydictation – вивчення американської англійської за допомогою коротких диктантів та розбору вимови.

- Duncaninchina – цікаві відео на різні теми із зануренням в англomовне середовище.
- EnglishLessons4U — велика колекція відеоуроків на будь-який смак і рівень.

Отже, роль іноземної мови у немовних закладах вищої освіти серед студентів - все більше зростає. Основною метою вивчення іноземних мов є формування та розвиток культури спілкування студентів, набуття практичного володіння англійською мовою та заохочення до вивчення англійської мови у немовних закладах вищої освіти. Завдання викладача – дібрати такі методи навчання та педагогічні технології, які б дозволили кожному студентові проявити свою активність і творчість, та продемонструвати рівень вивчення англійської мови.

1.3. Переваги використання комп'ютерних технологій у навчанні іноземних мов на немовних спеціальностях

У сучасному світі цифрової трансформації освіти комп'ютерні технології стали важливим елементом навчального процесу, особливо у вивченні іноземних мов студентами немовних спеціальностей. Такий підхід відкриває значні можливості, що суттєво підвищують ефективність і якість навчання.

Зокрема, використання комп'ютерних технологій у викладанні іноземних мов у немовних закладах вищої освіти, здобуває все більшої актуальності. Це особливо важливо у контексті підготовки фахівців з немовних спеціальностей, для яких іноземна мова не є профільною дисципліною, але залишається необхідним інструментом для професійної комунікації, наукового пошуку та міжнародного співробітництва.

Отже, головними перевагами використання комп'ютерних технологій у навчанні іноземних мов на немовних спеціальностях є [24]:

1. Підвищення мотивації до навчання.

Однією з головних переваг використання комп'ютерних технологій є стимулювання пізнавальної активності студентів. Традиційні методи навчання часто не відповідають очікуванням сучасних здобувачів освіти, які звикли до цифрового середовища. Впровадження інтерактивних програм (наприклад, Duolingo, Memrise, Rosetta Stone), гейміфікації та мультимедійних ресурсів (аудіо-, відеоматеріалів, анімації) сприяє формуванню позитивної мотивації до вивчення іноземної мови. За даними досліджень, мотиваційний рівень студентів, які навчаються за допомогою комп'ютерних технологій, значно вищий порівняно з тими, хто використовує виключно традиційні підходи.

2. Індивідуалізація та персоналізація навчання.

Комп'ютерні технології дозволяють адаптувати навчальний процес під індивідуальні потреби студента. Системи адаптивного навчання враховують рівень підготовки, темп засвоєння матеріалу, стиль навчання та навіть інтереси студента. Платформи Moodle або Edmodo дозволяють створювати гнучкі курси з можливістю самостійного вибору тем, типів завдань та рівнів складності. Це особливо важливо для студентів немовних спеціальностей, які часто мають обмежений час для вивчення іноземної мови.

3. Забезпечення інтерактивної взаємодії та зворотнього зв'язку.

Інтерактивність є ключовим компонентом сучасного освітнього процесу. Комп'ютерні технології забезпечують ефективну взаємодію між студентом і викладачем, а також із навчальними матеріалами. Наприклад, сервіси Google Classroom, Microsoft Teams, Zoom надають можливості для проведення онлайн-уроків, дискусій, обміну файлами, тестування тощо. Використання віртуальних

середовищ сприяє створенню активного мовного середовища, навіть поза межами аудиторії.

4. Розвиток автономного навчання.

Використання комп'ютерних технологій сприяє формуванню навичок самостійного навчання, що є необхідною умовою для фахівців майбутнього. Онлайн-курси (наприклад, Coursera, FutureLearn), електронні словники, онлайн-граматики та ресурси відкритого доступу дозволяють студентам удосконалювати мовні навички в зручний для них час. Такий підхід формує відповідальність за власне навчання та сприяє розвитку критичного мислення.

5. Доступ до автентичних ресурсів.

Комп'ютерні технології відкривають безмежні можливості для роботи з автентичними матеріалами: статтями з міжнародної преси, відео з YouTube, подкастами, виступами TED, відкритими лекціями провідних університетів світу. Це дозволяє студентам знайомитися з живою, реальною мовою, розширювати словниковий запас, покращувати аудіо- та читальну компетенцію.

6. Підвищення ефективності контролю знань.

Цифрові платформи надають широкі можливості для організації тестування, перевірки домашніх завдань, автоматичного оцінювання та збору статистики про результати навчання. Наприклад, Google Forms, Kahoot, Quizizz дають змогу створювати різнорівневі завдання, аналізувати типові помилки, оцінювати динаміку успішності кожного студента. Це сприяє формуванню об'єктивного зворотнього зв'язку та своєчасному коригуванню навчального процесу.

7. Міжкультурна комунікація та міжнародні можливості.

Комп'ютерні технології створюють умови для безпосереднього спілкування з носіями мови через соціальні мережі, мовні обміни (language exchange platforms), участь у міжнародних проєктах, вебінарах, форумах. Це

допомагає студентам розвивати не лише мовні, а й соціокультурні компетенції, що є невід'ємною частиною професійної підготовки сучасного фахівця, особливо у немовних закладах вищої освіти.

Використання комп'ютерних технологій у навчанні іноземних мов на немовних спеціальностях значно розширюють можливості навчання іноземних мов та має значні переваги, серед яких — зростання мотивації студентів, індивідуалізація навчального процесу, підвищення якості зворотного зв'язку, розвиток навичок самостійної роботи та залучення до міжнародного мовного середовища. Проте важливо пам'ятати, що комп'ютерні технології повинні бути інструментом у руках компетентного викладача, який поєднує цифрові можливості з педагогічною майстерністю [25].

8. Формування цифрової та медіаграмотності здобувачів освіти.

Використання комп'ютерних технологій у процесі навчання іноземних мов сприяє розвитку не лише лінгвістичної, а й цифрової компетентності студентів. В умовах сучасного інформаційного суспільства здатність ефективно працювати з цифровими ресурсами, критично оцінювати онлайн-контент та використовувати інтернет-технології для професійного саморозвитку є однією з ключових складових підготовки фахівців будь-якої спеціальності. Залучення студентів до роботи з електронними навчальними платформами, мультимедійними засобами, онлайн-корпусами мови (наприклад, British National Corpus, COCA) формує навички цифрової грамотності, аналітичного мислення та медіаосвіти.

Як зазначає Пінчук О., формування цифрової компетентності в процесі іншомовної підготовки забезпечує підвищення професійної мобільності майбутніх фахівців і сприяє їхній конкурентоспроможності на глобальному ринку праці [10]. Крім того, інтеграція інформаційних технологій у навчання дозволяє реалізувати підхід «lifelong learning» — безперервного навчання

протягом життя, що є одним із стратегічних пріоритетів сучасної освіти (UNESCO, 2021) [49].

Таким чином, актуальність дослідження полягає у підготовці професійно компетентних і відповідальних фахівців, які вільно володіють англійською мовою. Навчання іноземній мові у немовних вищих закладах має враховувати індивідуальні особливості кожного студента. На сьогодні, зростання значення англійської мови у повсякденному житті молодого покоління та недостатня розробленість методичних підходів до навчання мовленнєвої діяльності із використанням інформаційних технологій є актуальним питанням для дослідження.

Серед трьох ключових елементів освітнього процесу – викладача, студента та навчального плану – саме викладач відіграє визначальну роль, оскільки він може пробудити інтерес і мотивувати студента до навчання, застосовуючи різні підходи та методи. Сьогодні спостерігаються зростання студентської мобільності, розмиваються в традиційні межі авторитету викладача, а задоволення від навчання стає важливішим за оцінки. Тому впровадження сучасних підходів до навчання іноземної мови у немовних закладах вищої освіти дозволяє зробити процес навчання більш привабливим і тривалим для студентів, стимулювати самостійне навчання без постійної присутності викладача, розвивати критичне та креативне мислення, підвищувати самовпевненість та бажання здобувати знання. Нові підходи і методи навчання спрямовані на підвищення якості освіти та активне залучення студентів до освітнього процесу, адже інновації є ключем до прогресу та розвитку.

Висновок до розділу 1

Теоретично було обгрунтовано, що цифрові інструменти найбільш застовані для підвищення ефективності освітнього процесу, активізації пізнавальної діяльності студентів та формування іншомовної комунікативної компетентності. Тому викладач має вміти користуватися цифровими інструментами: графічними, flesh-анімації, web-редактором, програмами для створення презентацій, програмами для роботи зі звуком та відео, програмами для створення ігор, завдань та вікторин. Таким чином, інформаційно-комунікаційні технології виступають не лише як допоміжний інструмент, а як ключовий компонент сучасної методики викладання іноземних мов, що відповідає вимогам цифрової освіти та комплексного підходу.

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНЕ ВПРОВАДЖЕННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕС ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТАМИ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

2.1. Характеристика та обґрунтування вибору комп'ютерних технологій для розвитку комунікативних умінь студентів немовних спеціальностей

Сучасна освітня модель приділяє особливу увагу формуванню комунікативних навичок у студентів, які не спеціалізуються на мовознавстві. Це обумовлено тим, що високий рівень володіння іноземною мовою є ключовим чинником для успішної професійної комунікації.

У цьому процесі комп'ютерні технології виступають як інтерактивний і гнучкий інструмент, що підтримує розвиток навичок говоріння, письма, аудіювання та читання, а також заохочує студентів до самостійного опанування іноземної (англійської) мови. На наш погляд, ключовою умовою ефективного формування комунікативних умінь є індивідуалізація навчання, оскільки кожен студент відрізняється рівнем підготовки, особливостями сприйняття інформації та темпом засвоєння матеріалу [26].

Комунікативні вміння являють собою сукупність знань, практичних навичок і здібностей, необхідних для успішного спілкування з іншими людьми іноземною (зокрема англійською) мовою. Вони охоплюють використання як усного та письмового мовлення, так і невербальної комунікації.

Розвиток комунікативних навичок у студентів немовних спеціальностей стає ефективнішим завдяки використанню комп'ютерних технологій.

У сучасних умовах глобалізації, інтенсивного міжкультурного обміну і зростання потреби у володінні іноземними мовами стає актуальним

впровадження сучасних педагогічних та цифрових технологій, які забезпечують комплексний розвиток мовних навичок у студентів відповідних спеціальностей. Вибір конкретних технологій визначається їх відповідністю сучасним освітнім стандартам, здатністю підвищувати ефективність формування комунікативних умінь та органічно інтегруватись в навчальний процес, зберігаючи його логічність і цілісність.

До ключових особливостей комп'ютерних технологій, що стимулюють розвиток і мотивують студентів немовних спеціальностей до вивчення іноземної (особливо англійської) мови, можна віднести інтерактивні мультимедійні інструменти, онлайн – платформи, мобільні додатки та елементи гейміфікації [21].

Розглянемо характеристики комп'ютерних технологій, що сприяють розвитку комунікативних навичок студентів немовних спеціальностей:

1. Інтерактивні мультимедійні ресурси.

До цієї категорії належать матеріали, як-от: презентації, аудіо- та відеоконтент, а також інтерактивні завдання, які сприяють багатоканальному сприйняттю інформації й допомагають відтворювати реальні комунікативні ситуації. Для досягнення таких цілей можна використовувати платформи, як Edpuzzle, Nearpod і Kahoot. Вони забезпечують створення завдань із миттєвим зворотнім зв'язком, що значно покращує засвоєння лексико-граматичних структур і розвиток мовленнєвих навичок у різних контекстах комунікації. Наприклад, платформа Kahoot пропонує вивчення мови у форматі гри, що підходить для учнів будь-якого рівня знань. Ця платформа має великий каталог ігор, кожна з яких представлена у вигляді вікторини з кількома варіантами відповідей. Зі свого боку, Edpuzzle дає змогу адаптувати будь-яке відео до освітнього процесу, додаючи до нього власні запитання або аудіокоментарі з метою оцінювання. Nearpod — це сучасна інтерактивна платформа для

проведення уроків із використанням мультимедійного контенту, віртуальної реальності, 3D-моделей та інструментів для оцінювання в режимі реального часу.

2. Онлайн-платформи для комунікації.

До таких платформ належать Zoom, Skype, Microsoft Teams, а також соціальні додатки, наприклад, Tandem і HelloTalk. Вони створюють автентичне мовне середовище, сприяючи розвитку навичок говоріння, аудіювання та міжкультурної компетенції. Завдяки цим інструментам можна практикувати комунікацію в реальних умовах, отримувати швидкий зворотній зв'язок і вдосконалювати мовленнєві стратегії, необхідні для професійної діяльності сучасного фахівця [28]. Таким чином, онлайн-платформи для комунікації дають педагогом змогу гнучко застосовувати різноманітні освітні методики та сприяють створенню інтерактивного навчального середовища через співпрацю. Крім того, використання таких платформ дає можливість дистанційного навчання.

3. Додатки для онлайн-навчання. До таких інструментів належать:

Moodle – безкоштовна система управління навчанням з відкритим вихідним кодом, яка дозволяє створювати онлайн-курси та віртуальні навчальні середовища.

Google Classroom – безкоштовна платформа, що спрощує організацію навчання як для вчителів, так і для учнів, інтегруючи інструменти, такі як Google Drive, Docs та Meet.

Duolingo – додаток для вивчення іноземних мов. Це безкоштовна платформа з можливістю додаткової преміум-підписки, яка пропонує ігрові методи навчання.

LingQ – ресурс для освоєння мов із великою бібліотекою матеріалів. Він сприяє збагаченню словникового запасу та розвитку мовних навичок.

Quizlet – онлайн-платформа для навчання, яка пропонує різноманітні інструменти для опанування будь – яких тем і навичок через інтерактивні картки та практичні тести.

Wordwall – інтерактивний додаток, що надає змогу створювати вправи для навчання в інтерактивному форматі.

Використання цих додатків дає змогу адаптувати навчальні завдання до індивідуальних потреб та рівня підготовки студентів, організувати самостійну роботу учнів, а також сприяє розвитку навичок контролю власного прогресу та аналізу виконаної роботи. Завдяки інтерактивних вправам, адаптивним тестам і мультимедійним матеріалам, ці технології допомагають розвивати всі види мовленевої діяльності. Вони дають можливість студентам виконувати завдання в зручний для них час, контролювати свій прогрес і вдосконалювати мовні навички в інтерактивному форматі [14].

4. Елементи гейміфікації та навчальні симуляції.

Використання елементів гри в навчальному процесі, таких як онлайн-квести, інтерактивні тести та мовні симуляції, підвищує мотивацію студентів, робить навчання більш динамічним і сприяє активному засвоєнню комунікативних стратегій. Під час викладання іноземно (англійської) мови студентам немовних спеціальностей зазначені інструменти допомагають формувати стійкий інтерес до навчання, урізноманітнюють освітній процес і забезпечують ефективне засвоєння навчального матеріалу. Крім того, симуляції професійних ситуацій створюють умови для практичного використання мови в контексті майбутньої професійної діяльності.

Застосування комп'ютерних технологій у навчальному процесі студентів немовних спеціальностей ґрунтується на їх потенціалі [14]:

- сприяти інтерактивній взаємодії та забезпечувати активну включеність студентів у навчання;

- відтворювати автентичне іншомовне середовище та моделювати реальні ситуації спілкування;
- підтримувати індивідуальний підхід до навчання і диференціацію завдань відповідно до потреб студентів;
- заохочувати самостійну пізнавальну діяльність, одночасно стимулюючи розвиток когнітивних та комунікативних навичок;
- органічно вписуватися у структуру навчальної програми, не порушуючи її логічної цілісності.

Комп'ютерні технології для вдосконалення комунікативних умінь можуть бути ефективно застосовані у різних формах взаємодії, зокрема як у синхронному, так і в асинхронному форматах.

Синхронна взаємодія передбачає одночасну участь усіх учасників освітнього процесу на обраній платформі у встановлений час. Викладач зазвичай генерує спеціальне посилання, за допомогою якого студенти можуть долучитися до конференції. Для проведення таких заходів ідеально підходять платформи, як Skype, Google Meet, Zoom тощо. Асинхронна взаємодія, натомість надає студентам можливість самостійно організувати свій робочий час, адаптуючи навчання до власного графіку.

Викладач надає студентам посилання на завдання, які вони виконують у визначений термін, але в зручний для себе час і власним темпом.

Для організації асинхронної взаємодії ефективно використовувати платформи на зразок Padlet, Moodle, Google Classroom. У процесі створення та проведення занять із використанням комп'ютерних технологій, орієнтованих на розвиток комунікативних навичок студентів немовних спеціальностей, особливо корисними можуть бути сервіси Duolingo, Quizlet, Wordwall та LingQ [38].

Заняття з англійської мови для студентів немовних напрямків має включати різноманітні види діяльності. Однією з ключових умов його результативності є

регулярне чергування завдань, таких як перегляд відео, аналіз текстів, складання речень, підготовка і розігрування діалогів, виконання письмових вправ, прослуховування аудіоматеріалів і виконання вправ на розуміння почутого. Такий підхід сприяє динаміці навчального процесу та підтримує зацікавленість студентів [39].

Під час підготовки до заняття викладач може знайти багато інтерактивних завдань на навчальних платформах або самостійно створити флешкарти й вправи для вивчення лексики. Використання цих матеріалів дозволяє розробляти диференційовані завдання, врахувати індивідуальні особливості навчання кожного студента і сприяти їхньому особистісному темпу розвитку [40].

Наше дослідження показало, що використання цифрових інструментів відкриває студентам немовних спеціальностей можливість самостійно визначати оптимальний темп навчання. Це сприяє розвитку їхньої автономності та покращує якість засвоєння навчального матеріалу. Застосування онлайн – платформ, мобільних додатків та інтерактивних вправ забезпечує ефективний підхід до навчання, який відповідає сучасним освітнім вимогам, а також студенти отримують умови для практикування граматичних, лексичних і комунікативних конструкцій у ігрових формах, що значно полегшує їх опанування [17].

Інтеграція комп'ютерних технологій у навчальний процес студентів немовних спеціальностей сприяє всебічному розвитку комунікативних навичок, формуванню фахівця, який успішно буде взаємодіяти в міжкультурному професійному середовищі, і відповідає сучасним стандартам компетентнісно орієнтованої освіти, надає можливість більш глибоко вивчати іноземну (англійську) мову з метою засвоєння інформації та поглибленого вивчення лексики на немовних спеціальностях.

2.2. Методика використання цифрових інструментів для розвитку комунікативних умінь студентів немовних спеціальностей

У сучасній системі вищої освіти застосування цифрових інструментів студентами немовних спеціальностей сприяє ефективному ознайомленню, засвоєнню та відпрацюванню комунікативних умінь. Цифровізація навчального процесу сприяє створенню нових методичних моделей, що поєднують традиційні педагогічні підходи з інноваційними технологічними рішеннями. Правильна методика застосування таких інструментів допомагає студентам засвоювати знання ефективніше та активно залучає їх до процесу навчання [18]. Одним із найважливіших напрямів є розроблення методики використання цифрових інструментів для розвитку комунікативних умінь, оскільки саме комунікація визначає успішність професійної взаємодії в глобальному світі. Отже, методика застосування таких інструментів передбачає комплексний підхід, що включає кілька етапів. Цифрові інструменти створюють інтерактивне освітнє середовище, що стимулює спілкування, співпрацю та взаємодію між студентами. Серед цифрових інструментів використовують: відеоконференції, інтерактивні дошки, мобільні додатки, онлайн – платформи, середовища спільної роботи. Для студентів немовних спеціальностей іноземна мова не є основною сферою спеціалізації, але виступає необхідним інструментом професійного розвитку, міжнародної співпраці та академічної мобільності [19]. Саме тому навчання має бути спрямоване не лише на оволодіння мовними засобами, а й на формування комунікативних стратегій та соціокультурної компетентності. Особливо ефективними для немовних спеціальностей виявляють засоби, що дозволяють моделювати реальні комунікативні ситуації залучаючи студентів до активної мовленевої практики. Вітчизняні вчені впевнені, що інтеграція цифрових

технологій у навчальний процес підвищує мотивацію студентів і сприяє ефективному засвоєнню та відпрацюванню професійної лексики з різних тем.

Таким чином, методика застосування таких інструментів передбачає комплексний підхід, що включає кілька етапів [42].

Перший етап – визначення цілей та завдань. Тому головною цілю методики є розвиток комунікативних умінь студентів за допомогою засобів цифрових інструментів. Ціль може бути досягнута за допомогою поставлених завдань:

- розвиток навичок співпраці у цифровому середовищі;
- створення умов для активної лексичної практики;
- удосконалення усного та письмового мовлення;
- формування різносторонньої комунікативної компетентності.

Другий етап – вибір цифрових інструментів, даний етап передбачає вибір цифрових інструментів відповідно до різних етапів формування комунікативних умінь. Наприклад, для нас будуть актуальні такі цифрові інструменти:

- Zoom — для синхронних занять, рольових ігор, дискусійних клубів, дебатів.

- Padlet / Miro — для створення спільних візуальних матеріалів, інтерактивних презентацій та колективних проєктів.

- Kahoot / Quizizz / Wordwall — для гейміфікованого повторення лексики й структур, що готує до комунікативної діяльності.

- Tandem — мобільний застосунок для комунікації з носіями мови по всьому світу. Його інтеграція в навчальний процес дозволяє студентам практикувати мовлення в реальному спілкуванні, отримувати природній зворотній зв'язок, розвивати міжкультурну толерантність і автентичну мовну поведінку. Дослідження свідчать, що використання Tandem та подібних платформ суттєво підвищує рівень усної комунікативної компетенції у студентів немовних спеціальностей.

• Google Classroom / Moodle — для асинхронної комунікації, форумів, обговорень, спільного редагування документів.

Третій етап – визначення форми та методів роботи. При роботі з цифровими інструментами часто використовують такі форми роботи, як: гра, проєктна діяльність, дискусія, комунікативні тренінги. Через зазначені методи роботи, які можемо використовувати через цифрові інструменти з легкістю можемо сказати, що завдання можуть включати вправи на вибір правильної форми, заповнення пропусків або складання речень із заданими конструкціями. Це сприяє закріпленню знань на практиці [20].

Четвертий етап – педагогічна організація роботи із студентами. Організацію можна поділити на такі етапи:

А. Підготовчий етап. Ознайомлення студентів із цифровими платформами, інструктаж, створення робочих груп.

Б. Основний етап. Реалізація комунікативних завдань, що включають синхронне спілкування, мультимедійні проєкти, міжкультурні обміни, рольові ігри, онлайн-дебати. В залежності від рівня студентів немовних спеціальностей, ми можемо розділити навчання студентів на індивідуальну та групову форму. Цифрові платформи дозволяють адаптувати завдання до потреб кожного студента. Тому слабкі місця студента можна коригувати завдяки індивідуальним вправам. А щодо, групової роботи, вона дозволяє допомогти один одному обмінятися знаннями та досвідом, підтримує мотиваці та стимулює обговорення різних мовних тем між студентами немовних спеціальностей та їх викладачем.

В. Рефлексивний етап. Аналіз досягнень, самооцінка, колективне обговорення складнощів, визначення подальших цілей.

П'ятий етап – оцінювання результатів, яке залежить від певних критеріїв:

- змістовність і точність висловлювань;
- активність у комунікації;

- уміння підтримувати діалог;
- мовна правильність;
- здатність працювати в команді.

За допомогою цифрових інструментів викладач має можливість регулярно перевіряти та аналізувати успіхи студентів, адаптуючи методику під їх проблеми.

Це не лише сприяє розвитку комунікативних навичок, але й стимулює здобуття вмінь самостійного навчання та виховання відповідальності за власний освітній прогрес. Важливим елементом методики є моніторинг успішності, який завдяки цифровим інструментам дає змогу викладачам оцінювати результати студентів у режимі реального часу. Це, у свою чергу, дозволяє оперативно адаптувати підхід до навчання відповідно до індивідуальних потреб кожного студента. Такий персональний підхід значно підвищує ефективність формування комунікативних умінь [20].

Комунікативні завдання повинні враховувати професійну специфіку. Наприклад, для студентів-економістів — це може бути обговорення грошей та фінансової грамотності, для технічних спеціальностей — опис інженерних рішень або участь у міжнародних проектах. Завдяки онлайн - платформам можливо знайти партнерів за професійними інтересами, що підвищує мотивацію до спілкування.

Використання цифрових інструментів суттєво впливає на рівень внутрішньої мотивації студентів, адже створює ситуації реального спілкування та відчуття успіху. Під час участі в онлайн-дискусіях студенти бачать практичну користь володіння іноземною мовою, що формує довготривалу навчальну мотивацію [44].

Крім того, цифрові середовища забезпечують розвиток автономії та постійної лексичної практики: студент самостійно обирає партнера, тему, формат спілкування, час і тривалість взаємодії.

При використанні цифрових інструментів, методика передбачає досягнення ряду певних результатів. Наприклад, підвищення рівня іншомовної комунікативної компетентності; зростання мотивації для практичного використання мови; покращення навичок міжкультурної комунікації; розвиток цифрової грамотності та автономності студентів. Дослідження підтверджує, що використання методики за допомогою цифрових платформ сприяє більш ефективному розвитку комунікативних умінь на немовній спеціальності, ніж традиційна методика [4].

Наше дослідження було проведено зі студентами 2-х курсів в Національному університеті кораблебудування ім. Адмірала Макарова. Для організації роботи нами було використано додаток Zoom. Функція «Share screen» у Zoom відкриває перед викладачами широку можливість для демонстрації навчальних матеріалів безпосередньо зі свого комп'ютера всім учасникам онлайн-заняття. Вбудовані опції програм для створення презентацій забезпечують різноманітність візуального контенту, додаючи елементи відео- й аудіосупроводу, що робить уроки більш інтерактивними та цікавими. Важливо підкреслити, що використання «Share screen» дозволяє застосувати функцію «Дошка», яка позбавляє потреби використовувати додаткові сервіси на платформі Padlet, необхідні при роботі на інших платформах.

Платформа Zoom також надає змогу без обмежень демонструвати будь-які програми чи файли, розміщені на комп'ютері викладача. Інструменти чату дають можливість використання емодзі, функції «Підняти руку» та сприяють створенню повноцінного навчального середовища, навіть за умов фізичної дистанції між учасниками [21].

Основні переваги проведення занять у Zoom:

- можливість відображення трансляцій усіх учасників (до 50 осіб) одночасно;

- використання групового чату для обміну файлами;
- доступ до платформи з різних пристроїв, включно з мобільними, завдяки зручній версії для смартфонів;
- створення кімнат для спільної роботи;
- простий доступ до конференції через запрошення, яке можна надіслати поштою або месенджером;
- функція локального запису та додатковий хмарний запис для платних користувачів.

Ця платформа значно полегшує організацію та проведення дистанційного навчання, роблячи його ефективним і зручним для всіх учасників процесу.

Як показало дослідження, методика застосування інтерактивних інструментів у дистанційному навчанні передбачає використання різноманітних цифрових платформ та інструментів, що забезпечують інтерактивність і активну участь студентів у процесі вивчення лексики для покращення комунікативних умінь. Застосування таких методів, як онлайн-тести, вправи з автоматичним зворотнім зв'язком, мультимедійні презентації, відеоуроки і інтерактивні вправи, дозволяють студентам більш глибоко освоювати лексику та закріплювати знання на практиці [22].

У процесі навчання за допомогою таких платформ, як Quizlet, Wordwall, Google Classroom або Moodle, студенти мають можливість виконувати практичні завдання, отримувати коригувальні коментарі на свої помилки та працювати в зручному для них темпі. Крім того, такі інструменти дозволяють створювати відео-уроки, що демонструють правильне використання комунікативних умінь, а також інтерактивні вправи, які дозволяють практикувати лексичні конструкції в реальних мовних ситуаціях.

Методика застосування цих інструментів передбачає не лише доступ до навчальних матеріалів, але й регулярне виконання завдань, обговорення помилок

та отримання зворотнього зв'язку. Важливою складовою є також активна співпраця студентів між собою через форуми або чати, що сприяє взаємному навчанню та обміну досвідом [23].

Інтерактивні інструменти дозволяють підвищити мотивацію студентів і урізноманітнити навчальний процес. У процесі формування комунікативних умінь студентів цифрові інструменти дозволяють створювати навчальні середовища, де студенти можуть виконувати практичні завдання з лексики у зручному та доступному форматі.

Одним із ключових інструментів є інтерактивні платформи, такі як Wordwall, Quizlet та Kahoot. Вони пропонують різноманітні вправи у форматі ігор, що дозволяє студентам вивчати лексику в більш захоплюючій формі. Методика використання цих платформ включає регулярні короткі сесії, які допомагають студентам закріпити знання через повторення [24].

Викладачі можуть використовувати ці платформи для створення вікторин та флеш-карток, що сприяє активному вивченню та засвоєнню лексичних структур. Застосування таких платформ, як Quizlet, Kahoot, Wordwall та інших, допомагає не лише вивчати лексику, але й тренувати їх у контексті. Кожен інструмент має свої особливості:

1. Quizlet пропонує створення флеш-карток та тестів, що стимулює запам'ятовування та повторення матеріалу через ігрові вправи.
2. Kahoot використовують для проведення тестів і вікторин, що дозволяє здійснити перевірку знань студентів, а також заохочує до здорової конкуренції.
3. Wordwall пропонує створення інтерактивних ігор, вправ та кросвордів. Що дозволяє розвивати лексику та письмові навички.

У сучасній освіті цифрові інструменти стали невід'ємною частиною методики викладання, особливо для студентів немовних спеціальностей молодших курсів, які вивчають англійську мову. Ефективне використання цих

інструментів може суттєво покращити формування комунікативних навичок, роблячи процес навчання більш продуктивним [23].

Регулярний зворотній зв'язок, також є важливою частиною методики. Викладачі повинні надавати студентам конструктивні відгуки на їхні роботи, що допомагає виявити та виправити помилки. Це може бути реалізовано через онлайн-платформи, де студенти отримують миттєві коментарі та рекомендації.

Отже, практика показала, що застосування інтерактивних інструментів вимагає від викладачів креативності та адаптивності. Вони повинні бути готові до експериментів з різними методиками, щоб знайти найбільш ефективний підхід для своїх студентів. Правильне використання цих інструментів не тільки покращує комунікативні уміння, але й робить процес навчання більш привабливим і мотивуючим для студентів немовних спеціальностей [25].

2.3. Аналіз ефективності вправ, розроблених із використанням комп'ютерних технологій, у процесі розвитку комунікативних умінь студентів немовних спеціальностей

Під час проходження виробничої практики у закладі вищої освіти в період з 01 вересня по 05 жовтня 2025 року в нас була гарна можливість перевірити ефективність вправ, які були розроблені нами за допомогою використання комп'ютерних технологій серед студентів 2-го курсу немовної спеціальності. У межах дослідження ефективності використання цифрових технологій для розвитку комунікативних умінь студентів немовних спеціальностей було розроблено п'ять вправ спрямованих на формування лексико-граматичних і комунікативних умінь. Нами було обрано для дослідження дві теми: «Money» та «Financial Literacy». На сьогодні ці теми є актуальними та важливими. Для підготовки та реалізації завдань нами було застосовано цифрові інструменти, такі

Після цієї вправи для кращого заглиблення в тему студентам було запропоновано відповісти на питання «Which of these money-related words do you use most often? / Яке з цих слів, пов'язаних з грошима, ви використовуєте найчастіше?». Ця вправа сприяє розвитку вільного спілкування іноземною мовою, формує мовну імпровізацію, тренує вимову та формує без бар'єрне володіння темою.

Вправа 2. «Money Matters / Грошові питання».

Мета: встановити зв'язок між словом та його значенням, а також розвиток комунікативного обговорення, формування лексико - граматичних умінь з теми «Money Matters».

Цифровий інструмент: Wordwall (Matching Game / Гра на відповідність).

Посилання на тестування: <https://wordwall.net/uk/resource/102525472>

Хід роботи:

1. Студенти проходять інтерактивну гру «Match the term to its meaning / Зіставте термін з його значенням» (Рис.2.2, Рис.2.3).

to borrow	big	cash	to tip
valuable	it's worth	to rent	to lend

	possession		a lot
	money to friends		waiters
	an apartment		or credit
	money from friends		salary

☰
Отправить ответы
🔊
⛶
👤 Поделиться

money

Рис.2.2. Інтерактивна гра «Match the term to its meaning / Зіставте термін з його значенням», частина 1

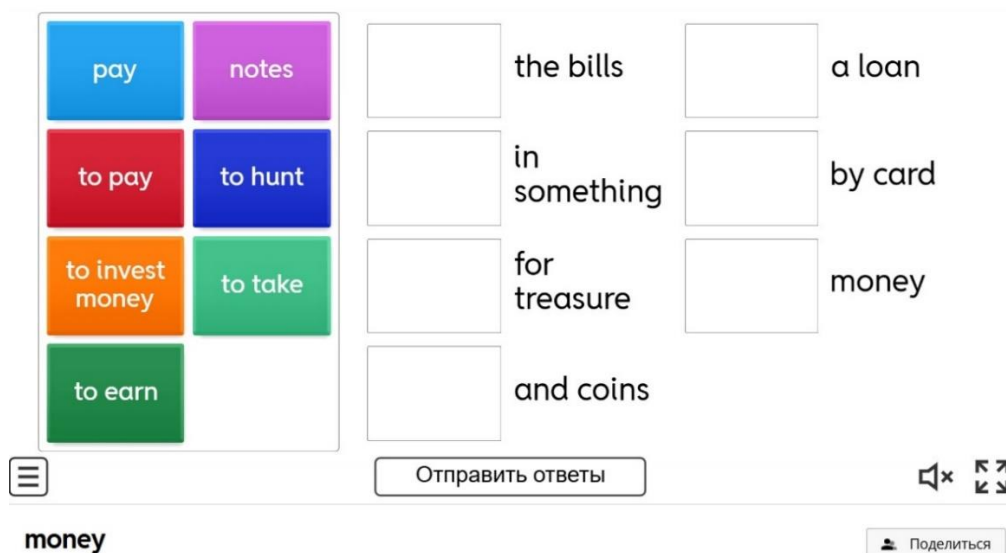

Рис.2.3. Інтерактивна гра «Match the term to its meaning / Зіставте термін з його значенням», частина 2

2. Після гри студенти об'єднуються в пари і складають по 2 приклади речень із новими словами.

Очікувані результати: розширення словникового запасу, підвищення впевненості у використанні фінансової лексики.

Комунікативна спрямованість: відтворення та практичне застосування тематичних слів у мовленні.

Вправа 3. «Smart Spending / Розумні витрати».

Мета: розвиток умінь аргументувати власну думку та приймати рішення в реальній ситуації.

Цифровий інструмент: Padlet (Collaborative Board / Спільна дошка).

Посилання на дошку: <https://padlet.com/daryarybak00/how-can-students-save-money-effectively-ncbuanp9topjttm>

Хід роботи:

1. На інтерактивній дошці викладач розміщує запитання: «How can students save money effectively? / Як студенти можуть ефективно заощаджувати гроші?» (Рис.2.4).

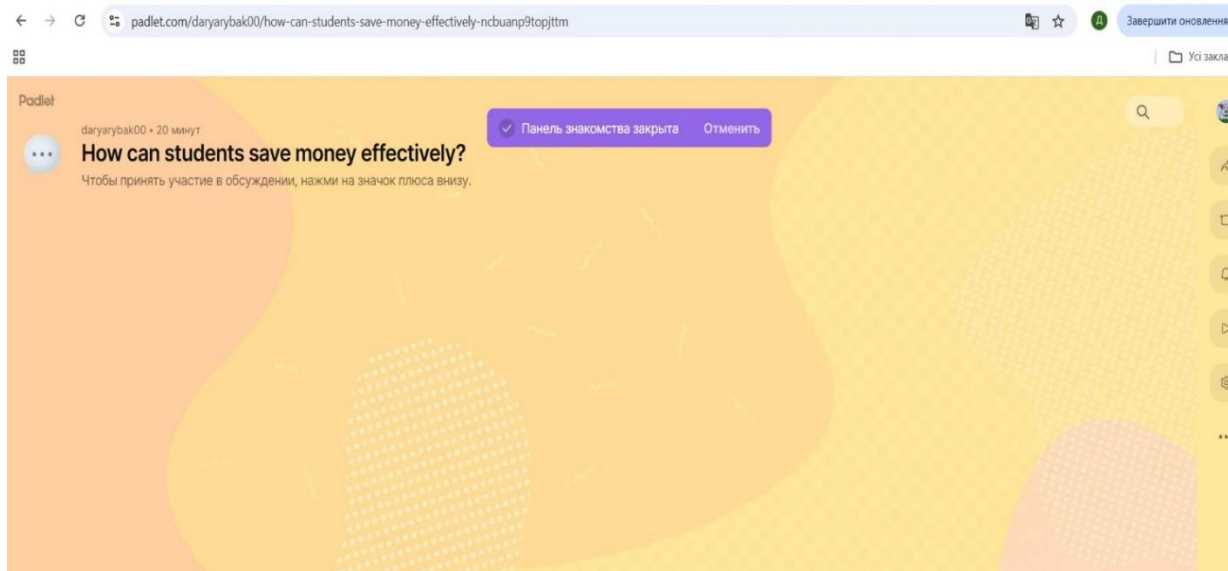

Рис.2.4. Інтерактивна дошка Padlet

2. Кожен студент протягом 2-3 хвилин додає свої ідеї у вигляді нотаток (текст, фото, відео). Після колективного заповнення студенти обговорюють запропоновані варіанти, порівнюючи їх за ефективністю.

Очікувані результати: розвиток критичного мислення, формування навичок усного обговорення.

Комунікативна спрямованість: дискусія, обмін ідеями, прийняття спільного рішення, можливість практики комунікативних умінь.

Вправа 4. «Shopping Challenge / Виклик покупкам».

Мета: відпрацювання навичок аудіювання, практикуючи нову лексику.

Цифровий інструмент: Youtube / Wordwall (аудіювання / гра: True or False)

Посилання на відео: https://www.youtube.com/watch?v=mg3W-aTQ_Eo

Посилання на тест: <https://wordwall.net/uk/resource/101791148>

Хід роботи:

1. Студенти дивляться відео «Learn how to save money on clothers».
2. Студенти мають обговорити та дати відповідь на питання: Can Emma and Tom be considered financially literate?
3. Після практики комунікативних умінь виконуємо тестове завдання True or False.
 1. Emma and Tom are good friends. T
 2. They wait for Black Friday. T
 3. In this day many stores don't have any sales. F
 4. Emma shows flyer with discounts. T
 5. Tom always paid full price. T
 6. Tom can use points like money. T
 7. Tom's credit card doesn't give cash back. F
 8. Flyers, discounts, member card, points, cash back are the full list of advantages.

Очікувані результати: розвиток комунікативних умінь, розуміння контексту після вивчення нової лексики.

Комунікативна спрямованість: дискусія, обмін ідеями, прийняття спільного рішення, можливість практики комунікативних умінь.

Вправа 5. «Financial Quiz / Фінансовий тест».

Мета: відпрацювання отриманих комунікативних умінь, відпрацювання отриманих лексичних знань та закріплення ключових понять з теми «Money» та «Financial Literacy».

Цифровий інструмент: Wordwall (Team Quiz / Тематичний тест).

Посилання на тест: <https://wordwall.net/uk/resource/102522540>

Хід роботи:

1. Викладач створив вікторину на 20 питань. Потрібно обрати одне слово між двох варіантів.
 1. We can't **afford** to go on holiday this year, we're staying at home.

2. That ring can't be **worth** 2000\$ - it looks like plastic!
3. Pete doesn't have any money, so he has to **live off** his parents – they pay for absolutely everything.
4. My brother didn't **pay** very much for his car. It was second-hand.
5. How much do you think you'll **earn** every month in your new job?
6. Sorry, but I can't **pay back** the money I owe you till the end of the month.
7. Some people think it's really a bad idea to borrow money **from** a close friend.
8. Why are you **wasting** your money on things you don't really need?
9. I used to have a moneybox when I was young. That's how I learnt to **save** money.
10. Can I **pay by** credit card?
11. Did the bank **lend** you the money to buy a new car?
12. Diana started spending a lot more money than she had in the bank. She got into **debt** after six months.
13. Our gas **bill** was high this month because we had the central heating on all the time.
14. Our neighbor **inherited** a beautiful house in the country when her aunt Jane died.
15. How can the electrician **charge** us £200 for ten minutes work?
16. My grandmother's afraid of using **cash machine** in the street. She prefers to go into the bank to get money.
17. I've asked my bank for a **mortgage** because I want to buy a flat.
18. The government is going to put up **taxes** on cigarettes and alcohol.
19. If you open an **account** with this bank, you get on interest-free credit card for a year.
20. Do you have any change for the supermarket trolley? I only have a €10 **note**.

2. Кожен студент виконує тест самостійно, таким чином ми можемо проаналізувати отримані результати, хто із студентів засвоїв інформацію швидше та якісніше.

3. Після завершення – коротке обговорення правильних відповідей.

Очікувані результати: активізація фінансової термінології, підвищення мотивації, отримання та практика комунікативних умінь.

Комунікативна спрямованість: колективна взаємодія, усне обговорення, уміння знаходити спільне рішення та постійна практика.

Розроблені вправи довели ефективність інтеграції цифрових інструментів у процес формування комунікативних умінь для студентів немовних спеціальностей. Їх виконання сприяло підвищенню рівня мовленнєвої активності, формуванню позитивної мотивації та розвитку навичок співпраці, а також ознайомлення з лексикою актуальної теми «Money» та «Financial literacy». Використання цифрових інструментів забезпечує варіативність, адаптивність та інтерактивність навчання студентів немовних спеціальностей.

Висновок до розділу 2

Розроблена методика використання цифрових інструментів у формуванні комунікативних умінь студентів немовних спеціальностей довела свою ефективність у сучасних умовах цифровізації освіти. Методика поєднує традиційні методи з інноваційними платформами, створюючи простір для реальної мовної взаємодії, міжкультурного обміну та професійної самореалізації. Також методика створює простір для реальної мовної інтеграції інструментів та сприяє формуванню комунікативної компетентності, розвитку цифрових навичок і підготовці студентів до успішної професійної діяльності у глобалізованому середовищі.

ВИСНОВКИ

У ході виконання дослідної роботи було комплексно розв'язано всі поставлені завдання, що дозволило всебічно обґрунтувати доцільність та ефективність цифрових інструментів у формуванні комунікативних умінь студентів немовних спеціальностей.

Проаналізовано теоретико-методологічні засади та сучасний стан використання комп'ютерних технологій у навчанні англійської мови і ми дійшли висновку, що інтеграція комп'ютерних технологій у процес вивчення іноземної мови ґрунтується на принципах інтерактивності та індивідуалізації. Дослідження сучасного стану використання цифрових інструментів довело, що вони є невід'ємною складовою освітнього середовища та сприяють підвищенню мотивації, гнучкості навчання та якості засвоєння матеріалу. Встановлено, що цифрові інструменти поглиблюють можливості комунікативного підходу та забезпечують умови для постійної практики.

Класифіковано цифрові інструменти та виокремлено основні групи: інтерактивні платформи, онлайн – тренажери та мобільні додатки. На основі визначених критеріїв, а саме доступність, інтерактивність, відповідність професійним потребам було обґрунтовано вибір комп'ютерних технологій найбільш ефективних для розвитку комунікативних умінь студентів немовних спеціальностей, а саме Zoom, Wordwall, Quizlet, Moodle, Padlet, Duolingo та інші.

Описано методику використання цифрових інструментів для розвитку комунікативних умінь студентів немовних спеціальностей, яка відбувалася у період проходження виробничої практики у закладі вищої освіти у Національному університеті кораблебудування ім. адмірала Макарова. Методика передбачає системне застосування цифрових інструментів для розвитку

комунікативних умінь для моделювання реальних ситуацій міжкультурної взаємодії.

Проаналізовано ефективність вправ, розроблених і доведено, що методика використання комп'ютерних технологій є ефективною. Тому що використання цифрових інструментів сприяло підвищенню мотивації, залученості та автономності студентів, що є ключовими чинниками успішного оволодіння іноземною мовою на немовних спеціальностях.

Отже, цифрові інструменти не лише полегшують організацію комунікативно орієнтованого навчання, але й дозволяють створити інтерактивне освітнє середовище, у якому студенти виступають активними суб'єктами навчального процесу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Богомолова Т. В. Інформаційно-комунікаційні технології у викладанні іноземних мов у закладах вищої освіти. – Вісник КНЛУ, 2021.
2. Бондаренко О. М. Цифрові технології у формуванні іншомовної комунікативної компетентності студентів немовних спеціальностей. – Інформаційні технології і засоби навчання, 2022.
3. Єрмоленко О. П. Дистанційне та онлайн-навчання в сучасній філологічній освіті. – Харків: Основа, 2022.
4. Засецька А. Формування іншомовних лексичних навичок в умовах дистанційного навчання. – Кривий Ріг, 2021.
5. Зозуля І., Стадній А., Слободянюк А. Аудіовізуальні засоби навчання у формуванні іншомовної комунікативної компетентності. – 2022.
6. Інститут дистанційної освіти. – Режим доступу: <https://idtn.kneu.edu.ua/>.
7. Костенко І. В. Інформаційні технології у навчанні іноземних мов. – Київ: Освіта, 2021.
8. Концепція мовної освіти в Україні. – Режим доступу: <https://vseosvita.ua>.
9. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні. – Режим доступу: <http://kerivnyk.info>.
10. Педагогіка. Індивідуалізація і диференціація навчання. – Режим доступу: <http://readbookz.com>.
11. Пінчук О. Формування цифрової компетентності студентів у процесі вивчення іноземних мов. – Інформаційні технології і засоби навчання, 2020.
12. Поліщук О. І. Застосування цифрових технологій у процесі вивчення іноземної мови. – 2020.
13. Степанюк Н. Використання інноваційних технологій під час дистанційних уроків англійської мови. – Полтава, 2023.

- 14.Тарасенко І. Використання інтерактивних платформ у вивченні англійської мови. – Освітні інновації, 2022.
- 15.Тихонова М. Онлайн-інструменти для розвитку іншомовної компетентності. – Харків, 2023.
- 16.Удовиченко Л. Інтерактивні моделі навчання іноземних мов. – Київ: Освіта, 2022.
- 17.Хом'як Л. М. Мультимедійні технології у формуванні мовної компетентності студентів. – Львів: ЛНУ, 2020.
- 18.Шимко Н. Використання відеоматеріалів у навчанні іноземних мов. – Вінниця, 2021.
- 19.Дяченко О. В. Використання хмарних технологій у навчанні англійської мови. – Київ, 2022.
- 20.Іваненко А. С. Інтерактивні вправи у формуванні лексичної компетентності студентів. – Львів, 2021.
- 21.Кравченко М. П. Використання Moodle у вивченні іноземних мов. – Харків, 2023.
- 22.Литвиненко Н. А. Сучасні підходи до онлайн-навчання англійської мови у ВНЗ. – Київ, 2022.
- 23.Марченко І. О. Застосування платформ для дистанційного навчання у вивченні англійської мови. – Одеса, 2021.
- 24.Назаренко Л. В. Інтерактивні технології у навчанні граматики англійської мови. – Львів, 2022.
- 25.Олійник В. О. Інноваційні технології дистанційного навчання іноземної мови для студентів немовних ВНЗ. – Лінгвістичні дослідження, 2020.
- 26.Пилипчук С. М. Використання цифрових ігор у навчанні англійської мови. – Київ, 2023.

- 27.Романенко Т. В. Роль онлайн-тренажерів у формуванні мовних навичок. – Харків, 2022.
- 28.Савченко О. В. Використання Zoom та Google Classroom для вивчення англійської мови. – Полтава, 2021.
- 29.Федоренко М. І. Мобільні додатки у процесі вивчення англійської мови. – Київ, 2023.
- 30.Черненко Л. П. Використання електронних підручників у навчанні англійської мови. – Одеса, 2022.
- 31.Blake R. J. Brave New Digital Classroom: Technology and Foreign Language Learning. Georgetown University Press, 2013.
- 32.British Council. Developing 21st Century Skills: Communication and Collaboration through Digital Tools. London, 2022.
- 33.Chen, X., Zou, D., Xie, H. R., & Su, F. Twenty-five years of computer-assisted language learning: A topic modeling analysis. *Language Learning & Technology*, 25(3), 2021.
- 34.Chung, E. S. L2 Learners' Use of Raw Machine-Translated Output in Reading Comprehension. *CALL-EJ*, 24(3), 2023.
- 35.Han, Y. Connecting the Past to the Future of Computer-assisted Language Learning: Theory, Practice, and Research. *Issues and Trends in Learning Technologies*, 8(1), 2020.
- 36.Huang, S.-H., & Liu, I.-H. A Study of Applying Computer-assisted Language Learning to English Course for Junior College Students in Taiwan. *Journal of Robotics, Networking and Artificial Life*, 7, 2020.
- 37.Huang, Y.-T., Chen, M. C., & Sun, Y. S. Development and Evaluation of a Personalized Computer-Aided Question Generation for English Learners. *arXiv preprint*, 2018.

38. Johnson, J. Technology-Enhanced Language Learning: Innovations and Implications. *Frontiers of Language and Communication Studies*, 4(1), 2022.
39. Kelley P. *Making Minds: What's Wrong with Education – and What Should We Do About It?* Routledge, 2008.
40. Kristanto, B., Putri, D., Dung, L. H., Flores, M. J. V., Glomjai, T., & Suryani, R. L. The Development of Computer Assisted Vocabulary Learning (CAVL) to Improve English Lexical Retention of Nursing Students. *Journal of Languages and Language Teaching*, 12(2), 2024.
41. Kuzmina L., Orlova M. ICT in Teaching English to Non-Linguistic Students. *European Journal of Education Studies*, 2023.
42. Levy M. Technologies in Use for Second Language Learning. *The Modern Language Journal*, 93, 2009.
43. Merzifonluoğlu, A., & Tulgar, A. T. The Effect of Technology-Supported Language Learning on Communication Competencies. *Erzincan University Journal of Education Faculty*, 25(3), 2023.
44. Petrenko I. Digital Tools for Enhancing Communication Skills in ESP Classes. *Journal of Language Education and Research*, 2023.
45. Srinivas H. *Collaborative Learning Structures and Techniques*. Texas: Teaching Resource Center.
46. Viberg, O., & Kukulska-Hulme, A. Fostering learners' self-regulation and collaboration skills for mobile language learning beyond the classroom. *arXiv*, 2021.
47. Warschauer M., & Healey D. *Computers and Language Learning: An Overview*. *Language Teaching*, 31(2), 1998.
48. Weerasinghe, M., Quigley, A., Čopič Pucihar, K., Toniolo, A., Miguel, A., & Kljun, M. Arigatō: Effects of Adaptive Guidance on Engagement and Performance in Augmented Reality Learning Environments. *arXiv*, 2022.

49.Woo, J. H., & Choi, H. Systematic Review for AI-based Language Learning Tools. arXiv, 2021.

50.Wong, K. M., & Samudra, P. G. L2 Vocabulary Learning from Educational Media: Extending Dual-Coding Theory to Dual-Language Learners. Computer Assisted Language Learning, 2019.